Sorundanet Nynäshamns kommunparti

Kommunfullmäktige
Nynäshamns kommun

Västerby 2022-12-05

Särskilt yttrande Ändring av reglemente för ersättning till förtroendevalda i Nynäshamns kommun, § 176/22

Bakgrund
Enligt kommunallagen, ska den som inom kommunen fullgör ett förtroendeuppdrag på heltid eller betydande del av heltid ha titeln kommunalråd alternativt oppositionsråd. Hur mycket som är betydande del av heltid har inte definierats i kommunallagen.

Sedan förra valet 2018, när Alliansen tog över den politiska ledningen, har uppdragsgraden[1] för årsarvoderade förtroendevalda utökats, vilket också har inneburit att antalet kommunalråd har blivit fler. Dessutom har en helt ny nämnd skapats, Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden med ytterligare en förvaltning och en förvaltningschef. Detta innebär ökade politiska kostnader för ordförande tillika kommunalråd i den nya nämnden samt förhöjt sammanträdesarvode (200%) till vice och andre vice ordförande.

Till Kommunfullmäktige 2021-09-16, § 147, kom ett nytt förslag beträffande höjningar av aktivitetsgrader, trots att en del omfördelningar mellan nämnder hade skett, så att vissa nämnder hade fått minskat ansvarsområde, inte minst sedan en helt ny nämnd hade inrättats.

Vi anser att det är mycket viktigt att det råder jämförbara förhållanden inom politiken och i samhället i övrigt. Hela idén med att merparten av de förtroendevalda i en kommun ska vara fritidspolitiker bygger på att man ska ha nära anknytning och därmed ha god insyn i och förståelse för kommuninvånarnas situation. Vi anser att omorganiseringen av ansvarsområden från en nämnd till en annan också ska avspeglas i uppdragsgraden. Om en nämnd övertar ansvar, bör ordföranden i den nämnden få ökad uppdragsgrad. Om en annan nämnd inte längre har ansvar för ett eller flera områden, bör också ordförandes uppdragsgrad minskas i motsvarande omfattning kopplat till nämndens budgetram. I samhället i övrigt är det mycket ovanligt att en medarbetare som plötsligt får mindre ansvar och mindre att göra samtidigt får högre lön. Enligt vår uppfattning borde det vara samma uppdragsgrad totalt med alla nämnderna ihopslagna, eftersom det totala politiska arbetet inte har förändrats i och med att den nya nämnden Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden bildades och omfördelningarna mellan nämnderna skedde.

[1] Tidigare kallades detta engagemangsgrad.

Sorundanet Nynäshamns kommunparti
Västerby byväg 1
137 94 NORRA SORUNDA
Tel 0708-92 17 50
www.sorundanet.se

Rimligtvis bör det innebära mer arbete och större ansvar om en nämnd har en högre budgetram på ca 640 miljoner jämfört med en budgetram på omkring 70 miljoner. Enligt det reglemente som gäller nu, så är det inte någon skillnad i uppdragsgraden i förhållande till budgetramen. Alla nämndordföranden har 80% uppdragsgrad utom Kommunstyrelsens ordförande som har 100% och Kultur- och fritidsnämndens ordförande som har 20%. Samhällsbyggnadsnämnden har ca 70 miljoner i budgetram och ordförande har lika hög uppdragsgrad, 80%, som ordförande i Barn- och utbildningsnämnden och Socialnämnden, som har budgetramar på ca 640 miljoner/nämnd.

Ytterligare utökningar i det nya förslaget

Det är fullmäktiges Arvodesberedning som lägger fram förslag om revidering av ersättning till de förtroendevalda i Nynäshamns kommun. En del partier med mandat i fullmäktige saknar representation i Arvodesberedningen. Det är också svårt att få insyn i besluten i Arvodesberedningen, eftersom Arvodesberedningens protokoll och dagordningar saknas på vår kommuns hemsida. För att få tillgång till protokoll, måste man begära det från Kommunstyrelseförvaltningen.

I det nya förslaget till ersättning från Arvodesberedningen, föreslås att Kultur- och fritidsnämndens ordförande ska få dubbel uppdragsgrad från 20% till 40% med en budget på cirka 60 miljoner. Av förslaget framgår också, liksom tidigare, att väsentlig del av heltid har definierats som 40% av heltid, men i kommunallagen är detta inte definierat.

På grund av Alliansens svaga valresultat måste de ha stöd av ett eller flera andra partier för att få igenom sina förslag. Därför har Alliansen drivit igenom att ett oppositionsråd från Sverigedemokraterna ska inrättas på 75% uppdragsgrad av ett riksdagsmannaarvode på 71 500 (sedan 1 januari 2022). Sedan tidigare finns det ett oppositionsråd från Socialdemokraterna på 90% uppdragsgrad. Det är därför intressant att Sverigedemokraterna har fått just ett oppositionsråd, om man tittar på de uppdragsbeskrivningar för oppositionsråd som finns.

Ett exempel är i Håbo kommun: “Oppositionsrådet företräder den politiska oppositionen, och skall vara demokratins kvalitetssäkring genom att säkerställa att de regerande följer de demokratiska spelreglerna.”[2] I Karlstads kommun beskrivs rollen för oppositionsråd på följande sätt: “Oppositionsråd är en inofficell titel för ett kommunalråd i Sverige som representerar den politiska oppositionen. Oppositionsrådet är ofta vice ordförande i kommunstyrelsen. … Ett oppositionsråd ska garantera samtliga partier i den politiska oppositionen insyn och goda arbetsmöjligheter, således företräder denne inte bara sitt eget parti utan samtliga oppsitionspartier i sin roll som oppositionsråd.”[3]

Beredning av förslaget i Kommunstyrelsen

Vi i Sorundanet Nynäshamns kommunparti deltog inte i beslutet om det nya förslaget beträffande ersättningar för förtroendevalda på Kommunstyrelsen 2022-12-01. Detta berodde på att vi fick ta del av förslaget först kl. 15:00 dagen innan beslut skulle tas kl. 09:00 på grund av tekniska problem med att logga in för att komma åt att läsa handlingarna. Dessa problem har funnits i fyra år och särskilt problematiskt har det nu igen varit de senaste sex veckorna. Vi yrkade därför på bordläggning, så att alla ledamöter skulle få samma möjligheter att läsa igenom handlingarna, ta ställning till förslaget och diskutera med sina medlemmar. Detta avslogs med hänvisning till att ärendet kommer upp i fullmäktige, trots att det enligt 5 kap. 28

[2] https://www.habo.se/download/18.64d96d16928d71f6bdbfea/1551861020260/Uppdragsbeskrivning%20f%C3%B6r%20kommunalr%C3%A5d%20oppositionsr%C3%A5d%20och%20gruppledare.pdf

[3] https://www.karlstadpartiet.se/interpellationer/vilken-ar-oppositionsradets-roll/

§ Kommunallagen (2017:725) står att Kommunstyrelsen alltid ska ges tillfälle att yttra sig i ett ärende som har beretts av en fullmäktigeberedning. Det är Arvodesberedningen som enligt § 43 i Kommunfullmäktiges arbetsordning ska lägga fram förslag till beslut i aktuellt ärende.

Kostnadskalkyl saknas
Vi saknar en kostnadskalkyl i beslutsunderlaget, men vi beräknar att bara det extra oppositionsrådet med 75% uppdragsgrad kommer att ge kostnader på cirka en miljon extra årligen. Sedan tillkommer också en ökning av uppdragsgraden för Kultur- och fritidsnämndens ordförande på 20%.

Yrkande
Det är svåra tider nu för många av vår kommuns skattebetalare. Även kommunen måste dra i svångremmen och flera partier ett minusresultat i sina budgetar för 2023. Att i detta läge ytterligare öka ersättningarna och årsarvoderingarna för politiker samtidigt som många kommuninvånare har svårt att få ekonomin att gå ihop, kan vi inte ställa oss bakom.

Vi yrkar därför **avslag** till kommunstyrelsens förslag till beslut att:

1. anta *Reglemente för ersättning till förtroendevalda i Nynäshamns kommun (bilaga 1 till arvodesberedningens protokoll).*
2. *reglementet träder i kraft den 1 januari 2023 och ersätter då gällande reglemente för ersättning till förtroendevalda.*

För Sorundanet Nynäshamns kommunparti

Lena Dafgård
Ledamot i Kommunfullmäktige
och i Kommunstyrelsen